

Regulacja telekomunikacji – rozstrzyganie spraw spornych między przedsiębiorcami.

Wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 15 marca 2012 r. XVII AmT 230/09

- 1. Korelatem obowiązku nałożonego na operatorów w art. 79 Prawa telekomunikacyjnego, dotyczącego realizowania połączeń do numerów niegeograficznych, jest uprawnienie organu regulacyjnego do wydania decyzji zastępującej umowę, gdy negocjacje operatorów w sprawie warunków współpracy przy wykonywaniu tych połączeń nie doprowadziły do wykonania obowiązku.**
- 2. Spór o warunki połączeń do numerów niegeograficznych jest sporem dotyczącym dostępu telekomunikacyjnego w zakresie połączenia sieci, czyli w zakresie „wzajemnych połączeń” w rozumieniu dyrektywy o dostępie.**
- 3. Obowiązki określone w art. 79 Prawa telekomunikacyjnego obciążają każdego operatora, niezależnie od zajmowanej pozycji rynkowej, co oznacza że do wydania decyzji rozstrzygającej kwestie sporne nie jest konieczne badanie, czy na właściwym rynku strona umowy ma pozycję znaczącą.**

Wyrok SOKiK dotyczy dopuszczalności wydania przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej (UKE) decyzji na podstawie art. 28 Prawa telekomunikacyjnego (Pt) w sprawie warunków wykonywania połączeń międzysieciowych do numerów niegeograficznych z zakresu 0 80X. Przepis art. 79 ust. 1 Pt nakłada na operatora publicznej sieci telefonicznej obowiązek zapewnienia użytkownikom końcowym swojej sieci oraz użytkownikom końcowym z innych państw członkowskich możliwości zrealizowania połączenia do numeru niegeograficznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem przypadków, gdy wywołany abonent ograniczył połączenia przychodzące od użytkowników końcowych zlokalizowanych w poszczególnych obszarach geograficznych. Czynnikiem, który może spowodować ograniczenie lub czasowe zawieszenie wykonywania tego obowiązku przez Prezesa UKE są względy technicznej lub ekonomicznej wykonalności takich połączeń.

Przepisy art. 27 i 28 Pt regulują tryb rozstrzygania spraw spornych dotyczących m.in. dostępu telekomunikacyjnego w zakresie połączenia sieci. Przepisy Pt o rozstrzyganiu tych spraw nie wskazują wyraźnie, iż w przypadku niepowodzenia negocjacji umowy międzyoperatorskiej dotyczącej połączeń do numerów niegeograficznych ma zastosowanie tryb rozstrzygania sporów określony w art. 27-28 Pt. Wyrok SOKiK potwierdza, że pomiędzy wykonywaniem przez operatorów obowiązku z art. 79 Pt, co wymaga zawarcia umów międzyoperatorskich, a przepisami o rozstrzyganiu sporów między operatorami występuje związek, uzasadniający kompetencję Prezesa UKE do rozstrzygnięcia sprawy spornej w razie niepowodzenia negocjacji. Wykonywanie takiej kompetencji przez Prezesa UKE jest uzasadnione sformułowaniem art. 28 dyrektywy o usłudze powszechnej w sprawie uprawnienia krajowego organu regulacyjnego do podjęcia wszelkich niezbędnych kroków w celu zapewnienia

użytkownikom końcowym możliwości wykonywania takich połączeń. Wyrok przesądza zatem, iż spory międzyoperatorskie związane z wykonaniem obowiązku wynikającego z art. 79 Pt mieszczą się w zakresie spraw rozstrzyganych decyzjami Prezesa UKE.

Drugie zagadnienie przesądzone wyrokiem dotyczy charakteru sporu związanego z warunkami połączeń do numerów niegeograficznych. Nie ulega wątpliwości, że sprawy dostępu telekomunikacyjnego w zakresie połączeń sieci obejmują **warunki zakończenia połączeń w sieciach telekomunikacyjnych**, co z zasady następuje na koszt strony wywołującej. Połączenia do numerów niegeograficznych mają jednak zróżnicowany charakter, gdyż mogą to być połączenia, których koszt ponosi abonent wywołujący, a także połączenia rozliczane według różnych innych zasad. Wyrok przesądza, iż sprawy połączeń do numerów niegeograficznych są sprawami dotyczącymi dostępu telekomunikacyjnego w zakresie połączenia sieci telekomunikacyjnych. **W sprawie łączenia sieci telekomunikacyjnych wszyscy operatorzy publicznych sieci telekomunikacyjnych, niezależnie od zajmowanej pozycji rynkowej, są na mocy art. 26a Pt zobowiązani do negocjowania umów, zaś niepowodzenie negocjacji otwiera możliwość wystąpienia do Prezesa UKE o wydanie decyzji zastępującej umowę.** Sąd wyjaśnił także, iż pojęcie „wzajemnych połączeń” używane w dyrektywach o łączności elektronicznej dla określenia obowiązków negocjacyjnych operatorów sieci jest odpowiednikiem krajowego pojęcia „połączenie sieci”.

Ponieważ niektóre połączenia do numerów niegeograficznych są rozliczane w związku z rozpoczęciem połączenia w sieci współpracującego operatora, konieczne było wyjaśnienie, czy ustalanie warunków rozliczeń za rozpoczęcie połączenia wymaga wcześniejszej analizy rynku i stwierdzenia pozycji znaczącej operatora, w którego sieci rozpoczynane jest połączenie. SOKiK odrzucił w uzasadnieniu argumentację o możliwości rozstrzygnięcia takiego sporu jedynie w stosunku do przedsiębiorcy, którego znaczącą pozycję rynkową ustalono w postępowaniu regulacyjnym. Rozstrzygnięcie w sprawie warunków rozliczeń za połączenia do numerów niegeograficznych, gdy należność przypada operatorowi, w którego sieci połączenie **jest rozpoczynane, nie oznacza regulowania rynku rozpoczynania połączeń w sieci.** Wyrok potwierdza, że obowiązek oparty na art. 79 Pt obciąża wszystkich operatorów sieci publicznych, a zatem rozstrzygnięcie w sprawie spornej dotyczącej wykonywania tego obowiązku nie musi być poprzedzone postępowaniem regulacyjnym ustalającym pozycję rynkową podmiotu zobowiązanego do wykonywania decyzji Prezesa UKE.

Stanisław Piątek

Katedra Prawnych Problemów Administracji i Zarządzania

Wydział Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego

Regulacja energetyczna – nałożenie kary pieniężnej bez podstawy prawnej. Wyrok SOKiK z 9 marca 2012 r.] w sprawie AmE 99/10

- 1. Decyzja w zakresie nałożenia kary pieniężnej, jako pozbawiona podstawy prawnej wydania, winna zostać wyeliminowana z obrotu prawnego.**
- 2. Zarzuty powoda stanowiące polemikę z argumentami przedstawionymi w decyzji nie mają znaczenia w sytuacji, gdy decyzja w sposób rażący narusza prawo.**

Przedsiębiorca Zakłady Usługowo Produkcyjne „D” Sp. z o.o. z siedzibą we W. nie wywiązał się w I półroczu roku 2007 z określonego w art. 9a ust. 8 ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu obowiązującym do 30.06.2007 r.) obowiązku zakupu oferowanej energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła w przyłączonych do sieci źródłach energii znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Za swoje działanie opisane powyżej Prezes URE wymierzył przedsiębiorcy karę pieniężną w kwocie 288.878,22 zł, tj. w wysokości % przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego w 2008 r.

W odwołaniu od decyzji Prezesa URE powód podniósł, że postępowanie administracyjne winno zostać umorzone. Wobec stwierdzenia w decyzji przez Prezesa URE, że w pierwszej połowie 2007 r. nie było wystarczającej ilości energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu, należało przyjąć, iż wykonanie przez powoda obowiązku ustawowego, o którym mowa w art. 9a ust. 8 ustawy – Prawo energetyczne w zakresie zakupu oferowanej energii elektrycznej, był niemożliwy do wykonania, co według powoda winno kwalifikować postępowanie w niniejszej sprawie jako bezprzedmiotowe.

Niezależnie od powyższego powód uiszczył opłatę zastępczą z kogeneracji w celu wypełnienia obowiązku określonego w powyższym artykule, która nie została przez Prezesa uznana.

Wyrokiem sądu decyzja nakładająca na przedsiębiorcę karę została uchylona. Sąd postanowił iż odwołanie powoda zasługuje na uwzględnienie, ale z powodów innych niż wskazano w odwołaniu, przy czym są to przyczyny, które Sąd winien wziąć pod uwagę z urzędu, gdyż dotyczą rażącego naruszenia prawa przez Prezesa URE w postaci nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej bez podstawy prawnej.

Zdaniem Sadu nie było podstaw prawnych do zastosowania art. 56 ust. 1 pkt 1a prawa energetycznego w brzmieniu obowiązującym do 30.06.2007 r. Wynika to z faktu, że niewykonanie obowiązku zakupu oferowanej energii elektrycznej, wytworzonej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła w przyłączonych do sieci źródłach energii znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przestało być zagrożone karą pieniężną z dniem 24.02.2007 r. Czyn zagrożony karą – nie wywiązanie się z obowiązku zakupu oferowanej energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła w przyłączonych do sieci źródłach energii znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – był nią zagrożony do 23.02.2007 r. W okresie od 24.02.2007 r. do 30.06.2007 r. za jego

niedopełnienie nie było możliwości nałożenia kary. Przenosząc powyższe na grunt prawa energetycznego, jeżeli czyn objęty postępowaniem jest zagrożony pod rządami nowej ustawy łagodniejszą sankcją, należy stosować nową ustawę.

Bartłomiej Nowak

Akademia Leona Koźmińskiego; Domański Zakrzewski Palinka